

In gewone taal gezegd

Modellen voor
thematische vieringen
van Woord en Gebed.

Bas Rentmeester
Huub Schumacher

C-jaar

In gewone taal gezegd

Modellen voor thematische vieringen
van Woord en Gebed
Jaar C

Bas Rentmeester
Huub Schumacher

DOCETE

Colofon

Dit is het derde deel in de serie 'In gewone taal gezegd' bestemd voor het C-jaar. Als afronding zal verschijnen 'In gewone taal gezegd' met modellen voor vieringen van Woord en Gebed voor de Goede Week en feestdagen. Automatische toezending na verschijnen is mogelijk door opgave hiervan bij de uitgever.

ISBN 9789078477051

NUR: 709

Illustraties © 2008 Eric Wijnands

Foto's: Jac van Leijsen, Bavel

Ontwerp: Narratio, Gorinchem

Lay out: Christian van den Herik, www.chrisvandenherik.net

© 2009 Stichting Docete, Ev. Meijsterlaan 54, 3533 CN Utrecht
tel. 030 293 68 07 fax 084 754 69 12 e-mail: info@docete.nl
Onze uitgaven zijn ook te koop via de boekhandel en www.kerkboek.nl (ook in België).

Niets uit deze uitgave mag verveelvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, microfilm, digitale bestandskopie, luisterboek, Digi-boek, Internet-PDF of op welke andere wijze dan ook, behoudens voor eigen gebruik, zonder de voorafgaande toestemming van de uitgever. Citaten tot maximaal vier regels zijn toegestaan, grotere citaten vallen onder het overnamerecht waarvoor toestemming is vereist, tenzij gedaan in het kader van een recensie.

drie ambo's voor de
eerste, tweede en derde
lezing

symbool bij de viering
op de 3-e zondag van
de Advent in het C-jaar

Inhoudsopgave

Voorwoord	8
Liturgisch centrum	10
Mogelijke opstelling	11
Aandachtspunten	12

Zondagen van de advent

ZONDAG	THEMA	PAG
1e advent	Regeren is vooruit zien	14
2e advent	Een plaats om in stilte te zijn	20
3e advent	Wat moeten we doen?	26
4e advent	Tegen alle verwachting in	32

Zondagen na kerstmis

H. Familie	Is het bouwwerk nog stevig genoeg?	38
Oudjaar	Opent uw poorten metterdaad	44
Nieuwjaar	Durf een besnedene te zijn	50
Driekoningen	Er zit een dreiging in de lucht	56
Doop vd Heer	Papier is geduldig	62

Zondagen van de veertigdagentijd

1e vasten	Ook wel eens op de proef gesteld?	70
2e vasten	In de put of in de wolken	76
3e vasten	Een gewaarschuwd mens telt voor twee	82
4e vasten	Moed verloren, al verloren	88
5e vasten	De vinger op de wond leggen	94
Palmzondag	Laag te ezel	100

Zondagen van pasen

ZONDAG	THEMA	PAG
2e pasen	Doen we het nog vaak?	106
3e pasen	Sta je ook wel eens in je hemd?	112
4e pasen	Hoort u het nog goed?	118
5e pasen	Wat heeft God jou gedaan?	124
6e pasen	Gooi de hoorn niet op de haak	130
Hemelvaart	Gun je maar de tijd	136
7e pasen	Bidt u nog wel eens?	142
Drievuldigheidszondag	Je haalt Hem nooit in	148
Sacramentsdag	Gaat het om 'hebben' of om 'zijn'?	154

Zondagen door het jaar

2e dh jaar	Doe de kruiken maar vol	160
3e dh jaar	U bent aangesteld als executeur-testamentair	166
4e dh jaar	Laat je niet leiden door angst	172
5e dh jaar	Doe niet zo 'eenzijdig'	178
6e dh jaar	Je mag dansen van blijdschap	184
7e dh jaar	Kijk verder dan je neus lang is	190
8e dh jaar	De balk en de splinter	196
9e dh jaar	Het beste bindmiddel	202
10e dh jaar	Vol begrip stil zijn	208
11e dh jaar	Met welke ogen kijkt u?	214
12e dh jaar	Wie zeg jij dat ik ben?	220

Inhoudsopgave

ZONDAG	THEMA	PAG
13e dh jaar	Kies de route die bij je past	226
14e dh jaar	Raadgevingen voor onderweg	232
15e dh jaar	Je hebt ze niet, je moet ze maken	238
16e dh jaar	Slechts één ding is nodig	244
17e dh jaar	Leef jij ook met open handen?	250
18e dh jaar	Van de wieg tot het graf	256
19e dh jaar	Is je koffer al gepakt?	262
20e dh jaar	Kan het dan echt niet anders?	268
21e dh jaar	Leven is meer dan ademen	274
22e dh jaar	Leef maar in het 'klènnannekesbos'	280
23e dh jaar	Je bent toch zeker geen meeloper!	286
24e dh jaar	Over wie gaat het eigenlijk?	292
25e dh jaar	Halverwege tussen klein en groot	298
26e dh jaar	Neem de Loods aan boord	304
27e dh jaar	Het staat in het voorbijgaan te lezen	310
28e dh jaar	Weet u wat werkelijk gaaf is?	316
29e dh jaar	Altijd doorgaan, zonder ophouden	322
30e dh jaar	Een goed beoordelingsgesprek	328
31e dh jaar	Onder ogen durven brengen	334
32e dh jaar	Hoor ik tot de levenden?	340
33e dh jaar	Komt voor jou de zon nog op?	346
Christus Koning	Zij die de haver verdienen, krijgen ze niet	352
Maria Hemelvaart	Niet op het slangetje gaan staan	358
Verantwoording		364
Aanbevelingen		366
Personalialia van de auteurs		367
Bericht van de uitgever		368
Dankbetuiging		368

Bijlage: CD-rom met vieringsopbouw per zondag inleiding en symbooltoelichting als teksten (Word) en afbeeldingen van de symbolen (tiff).

Voorwoord

‘U begrijpt dat ik u dit alles niet vertel omdat u dat niet zou weten.’ Deze zin uit de ‘Handreiking voor de verkondiging’ voor de 33ste zondag door het jaar, is kenmerkend voor dit hele boek. Er schuilt een hele visie in op de kerk, op het geloof en op God.

Bas Rentmeester en Huub Schumacher schreven dit boek met het oog op een kerk die niet roept of tettert, een kerk die geen aandacht vestigt op zichzelf omdat zij zichzelf zo belangrijk vindt. Dat is een verademing in een wereld waar van alle kanten reddende waarheden worden verkondigd. Velen beweren dat zij een inzicht hebben dat het leven van mensen definitief kan veranderen, een medicijn dat het ten goede kan keren. Maar waar we van kunnen leven en waar we mee vooruit kunnen, dat weten we al lang. Dat je de mens boven de wet moeten laten gaan, het leven boven de leer. Dat we gelukkiger zijn als we voor elkaar zorgen dan wanneer we alleen oog hebben voor onszelf. En dat er een God is die niet huizenhoog boven ons leven uittorent, maar ons in dit leven nabij is. Dit bevrijdt ons niet van de moeizaamheid en brengt ons niet voorgoed in de zevende hemel. Het maakt het mogelijk dat wij in de moeizaamheid het hoogste geluk vinden.

Het is allemaal al vele malen uitgebeeld en gezegd, neergeschreven en bezongen. Het is deze God die Jezus ons heeft doen kennen. We hebben het gehoord en we hebben het aan den lijve ondervonden. Alles wat we voor ons geluk nodig hebben, dat dragen we dus al bij ons. Maar er is veel waardoor we dit steeds dreigen te vergeten. De drukte van het leven leidt onze aandacht af. De boodschappen waarmee de radio en de televisie onze oren en ogen vullen, vertellen ons dat we vooral voor onszelf moeten zorgen en anderen beter niet kunnen vertrouwen – en God, ach, wie gelooft er nu in wat je niet ziet? Er overkomen ons dingen die ons doen twifelen of een goed leven eigenlijk wel mogelijk is. Daarom is het goed bij elkaar te komen. Om teksten te lezen en verhalen te horen die ons herinneren aan wat wij eigenlijk wel weten. Het is goed je in de ruimte van God te plaatsen. Om toe te geven dat je vaak tekort schiet. Om uit te spreken dat je geregeld bang bent en twijfelt. Om te vragen om steun en om hulp omdat leven op eigen kracht niet lukt. Daarom verzamelen christenen zich vanouds voor wat ‘liturgie’ genoemd wordt, ere-dienst. Het is dienst aan God en aan elkaar en met deze dienst kunnen en mogen ze niet ophouden. Ook niet als ze geen priester hebben om ze daarin voor te gaan, geen betaalde pastor, niet iemand die ervoor gestudeerd heeft. Dan moeten zij het samen doen en juist dan kunnen ze wel een steuntje in de rug gebruiken.

Mensen weten veel, maar juist dat weten ze vaak niet. Mensen kunnen van alles, maar dat kunnen ze vaak niet geloven. Je weet pas dat je iets kunt wanneer je merkt dat het lukt. Daarom heeft de kerk door de tijden heen mensen niet alleen voorgehouden samen te komen en zich op God

te richten. De kerk heeft vormen ontdekt en doorgegeven, woorden en gebaren gevonden waarvan ze uit ervaring weet dat ze een samenzijn goed kunnen maken en God erin aan het licht kan laten komen. Dit boek is een kerkboek in deze zin, zoals de beide eerder verschenen delen dat ook zijn. Het doet suggesties om samenkomsten vorm te geven. Het reikt woorden en beelden aan die dicht bij mensen staan. Woorden en beelden die rechtstreeks aansluiten bij hun alledaagse, maar nooit gewone leven. Op deze manier kan dit leven in de alledaagsheid zijn buitengewoonheid tonen. Er kan zichtbaar worden dat dit leven zelf verwijst naar God die het, naar christenen geloven, gemaakt heeft. Die het leven draagt en die er het doel van is. Om het te zeggen met een beeld dat te vinden is in de 'Handreiking voor de verkondiging' voor het feest van Maria Tenhemelopneming: Een God die het leven omhelst. Een omhelzing verandert beide partijen. Gods omhelzing maakt het leven stralend. En het stralende leven zingt Gods lof en maakt God groot.

Daarbij worden pijnlijke zaken niet uit de weg gegaan. In tegendeel. De Bijbel verschijnt in de vieringen die dit boek presenteert als een verzameling teksten waarin het hele leven te vinden is, maar dan als in Gods licht van gedaante veranderd. Van daaruit laten de Bijbelse teksten een vernieuwend licht op het leven vallen. Op het hele leven, inclusief de beproevingen die er ook deel van uitmaken. Nadat zij deze beproevingen heeft opgeroepen, herinnert de 'Handreiking voor de verkondiging' van Palmпасen aan wat de profeet Jesaja zegt. Deze spreekt over 'een mens die God dient door mensen te dienen en zich niet terugtrekt. Al wordt hij geslagen, hij houdt zijn rug recht. Degenen die hem beledigen gaat hij niet uit de weg. Hij vertrekt geen spier. Hij is ervan overtuigd dat hij niet teleurgesteld zal worden.' Van daaruit wordt de blik vervolgens gericht op Jezus: 'Jezus was zo iemand; hij was ervan overtuigd. Met Pasen vieren we dat zijn overtuiging uitgekomen is en vieren we zijn overwinning!' Zonder poeha, maar beslist, wordt zo de Blijde Boedschap van Pasen verkondigd. Niet als een boedschap uit een ver verleden over Jezus, maar als een actuele boedschap voor ons. Wie beproefd wordt, mag geloven dat deze beproevingen, hoe pijnlijk en misschien zelfs dodelijk ook, een weg naar het leven is. Mysterie van het geloof!

'U begrijpt dat ik u dit alles niet vertel omdat u dat niet zou weten.' Maar wat we al weten, maar wat ons steeds weer verteld moet worden om het te kunnen blijven geloven, daaraan worden de lezers van dit boek door Bas Rentmeester en Huub Schumacher op treffende wijze herinnerd. Niet om het voor zichzelf te houden, maar om hen te helpen vieringen vorm te geven waarin het als nieuw verschijnt als 'het woord dat leven is' (*1Johannes 1, 1*).

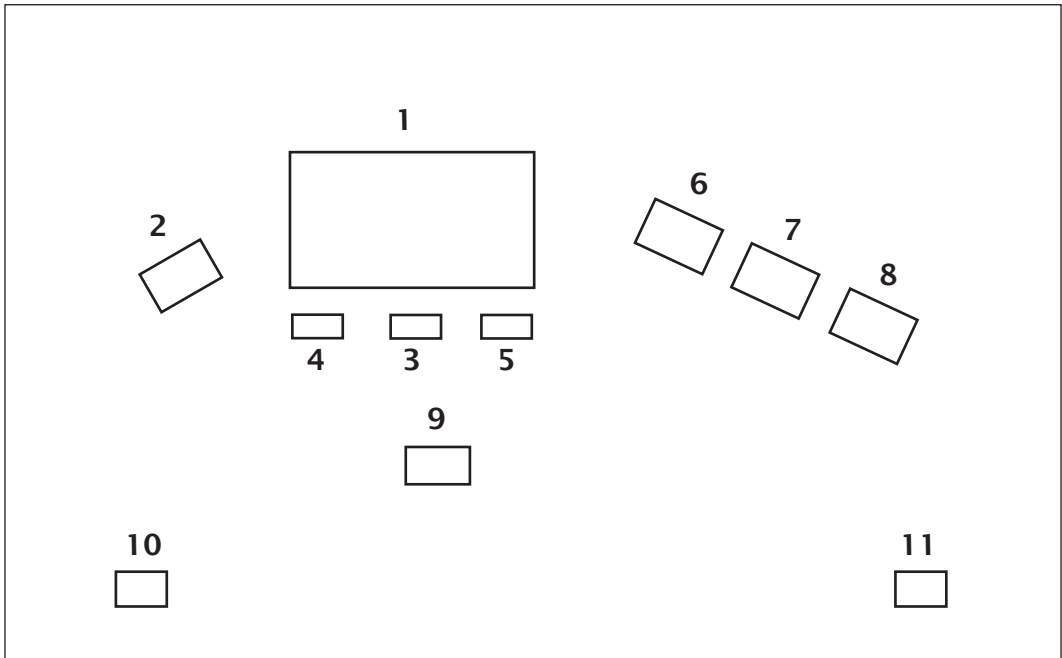
Erik Borgman,
hoogleraar systematische theologie UVT Tilburg

Liturgisch Centrum

Mogelijke opstelling

- 1 Altaar of Avondmaalstafel (kaal, zonder kaarsen, bloemen, lessenaar, boek of wat dan ook; hoogstens een dwaal er over)
- 2 Tafeltje waar het symbool op staat
- 3 Stoel voor degene die voorgaat
- 4 Stoel voor lector 1
- 5 Stoel voor lector 2
- 6 Lezenaar (daarnaast 2 kaarsen) voor map met Eerste Lezing
- 7 Lezenaar (daarnaast 2 kaarsen) voor Lectionarium
- 8 Lezenaar (daarnaast 2 kaarsen) voor Evangeliarium
- 9 Ambo met microfoon
- 10 Wierook
- 11 Wierook

Aandachtspunten

1. Het verdient aanbeveling om in je geloofsgemeenschap enkele mensen te benaderen die iedere week zorg dragen dat het symbool er is
2. Tijdens intrede lied worden er drie boeken binnen gedragen
  - a. boek voor profane lezingen (eerste lector)
  - b. lectionarium (tweede lector)
  - c. evangeliarium (voorganger)Dezen worden ieder op een eigen standaard gesloten neergelegd en bij iedere standaard staan er twee kaarsen
3. Wanneer men één van de boeken haalt voor de lezing dan worden de twee kaarsen die er bij staan aangestoken
4. Na de lezing wordt het boek geopend teruggelegd
5. Onder de slotgedachte is er stille meditatieve muziek en ondertussen wordt dan de slotgedachte aandachtig en ingetogen met tussenpozen gelezen
6. Wanneer het mogelijk is de mensen zo dicht mogelijk bij het liturgisch centrum laten plaats nemen
7. Om het u gemakkelijk te maken hebben we op de cd-rom de indeling van de liturgie van ieder weekend opgenomen. U kunt dat gebruiken door dit af te drukken op één A4. U voegt dan alleen zelf de liederen toe. Werkt u met een beamer dan kunt u vanzelfsprekend dit alles ook projecteren
8. Om de veertien dagen staat er een Geloofsbelijdenis aangegeven. Hiervoor adviseren we om een apart inlegvel te maken in het liturgieboekje zoals op de cd-rom staat
9. Het verdient aanbeveling een organist te hebben
10. Een koor kan heel verdienstelijk zijn wanneer het ondersteunend werkt voor het meezingen van de mensen in de kerk
11. Wanneer er geen koor is, kan een cantor, die de mensen bij het zingen meetrekt, heel fijn zijn

---

Aandachtspunten

---

12. Tijdens het 'Intermezzo' speelt het orgel, of wanneer u in uw gemeenschap mensen hebt die een ander instrument bespelen of anders muziek van een cd
13. Alle gebeden zijn natuurlijk als een suggestie bedoeld. Het verdient aanbeveling de gebeden tot iets van jezelf te maken wanneer je het bidt
14. De aanzet tot de Verkondiging is vanzelfsprekend als aanzet (als suggestie) bedoeld. Houd daarom de Verkondiging in je eigen bewoordingen. Maak het dus tot iets van jezelf. Spreek duidelijk en vooral héél rustig zodat de boodschap over kan komen
15. Wanneer je rond het thema van de viering en de lezingen een beter symbool kunt bedenken dan het aangegeven symbool, dan is daar vanzelfsprekend niets op tegen
16. Wanneer het mogelijk is, kan het heel goed zijn om voordat de viering begint (ongeveer 10 minuten tevoren) even met de mensen de liederen door te nemen. Een wat minder bekend lied moet zeker geoefend worden
17. Als men een lied per se niet kent, of men vindt een ander lied op die plaats beter, dan zal men dát uiteraard kiezen
18. In het geval je niet theologisch bent opgeleid verdient het aanbeveling om de teksten door te spreken met een professionele kracht. Dit geldt zowel voor de lectoren om begrijpend te kunnen lezen, als voor de voorganger om de verkondiging goed te kunnen houden
19. Daar het de twee Schriftlezingen zijn in deze viering die ook door de Nederlandse Raad voor Liturgie worden aangegeven, zou dit thema, al of niet met zijn symbool, ook in een eucharistieviering gebruikt kunnen worden
20. Het elkaar de vrede wensen zou je bijvoorbeeld kunnen laten doen door de kinderen wanneer zij uit de kinderwoorddienst terugkomen
21. In plaats van tussen de voorbeden een acclamatie te zingen of te zeggen, zou je zo nu en dan ook kunnen kiezen voor een moment van stilte

Regeren is vooruitzien

Opening

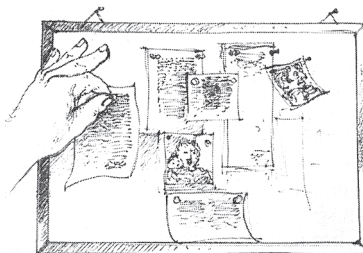
Intrede

Lied Psalm 25.

Naar U gaat mijn verlangen Heer

Gvl Psalm 25 II blz 45;

Rb no. 101, blz. 107

Begroeting

Genade en vrede van God onze Vader,
van Jezus, Gods Zoon, naar wie wij uitzien
en van hun beider goede Geest!

Inleiding

Als je met elkaar aan iets nieuws gaat beginnen, dien je wel een goed inzicht te hebben in het hoe en wat van je onderneming en je plannen zorgvuldig voor te bereiden. Hoe beter je de zaak voorbereidt, hoe meer profijt je ervan kunt hebben. Deze zondag beginnen we aan iets nieuws. Met alle andere christelijke gemeenschappen van de wereld beginnen we vandaag aan de Advent, de jaarlijks terugkerende voorbereidingstijd op Kerstmis, het feest van Jezus' geboorte. Ook hier is een goede voorbereiding van belang. De lezingen uit de Bijbel die voor deze zondag gekozen zijn, helpen daarbij. Ze gaan over waakzaamheid. Daar willen we kennis van nemen. Laten we als thema een Nederlandse uitdrukking gebruiken die in de lijn ligt van die bijbelse oproep tot waakzaamheid: Regeren is vooruitzien.

Kinderen kunnen naar de kinderwoorddienst *Orgel kort*

Toelichting van het symbool

Om dingen die afgesproken zijn niet te vergeten, om mededelingen te doen, om alvast boodschappen te noteren die gedaan moeten worden, enz. enz., daarvoor is een prikbord ideaal. Hier staat er een als symbool. Nee, niet bedoeld om er alvast een briefje aan te prikken met het aantal krentenbollen en kerstbroden voor straks, maar om ons te helpen helder te krijgen wat we met onszelf en elkaar afspreken over hoe we ons mentaal op het kerstfeest gaan voorbereiden.

Moment van stille overdenking

Inkeer

Inleiding

Wie denkt alles in de hand te hebben, zal al gauw merken dat hier de wens de vader van de gedachte is. Veel dingen lopen anders dan je dacht. En laten we eerlijk zijn, het is ook niet erg; het maakt het allemaal wat avontuurlijker. Daarnaast vinden we natuurlijk ook allemaal dat we met overleg te werk moeten gaan. Onze hersens hebben we niet voor niets gekregen. We vinden dat we onze zaakjes moeten plannen. Zo niet, dan komt er meestal niet veel van terecht. Wie van ons heeft vroeger van pa of ma nooit het advies gekregen: “Denk nog maar eens goed na vóór je eraan begint”! Maar nu dan in de richting van Kerstmis denkend, wat zou er dan volgens jou moeten gebeuren? Wat zou je –denkend aan je eigen mentaliteit- graag veranderd of bijgesteld zien? Heb je al een idee hoe je dat in het vat gaat gieten zodat je daarmee straks met Kerstmis feitelijk al een heel stuk verder bent? Laten we een moment stil zijn om te bezien wat er moet gebeuren en hoe we dat gaan aanpakken.

Verstilling

Meditatie

Nu ieder min of meer geprobeerd heeft helder te krijgen wat hij of zij nou eens serieus zou willen aanpakken in deze periode vóór Kerstmis, wordt het weer zo duidelijk: zogauw het om materiële dingen gaat, zijn we er als de kippen bij om onze zaakjes tevoren al goed op orde te hebben, maar wanneer het om innerlijke dingen gaat, houden we de boot liever af, ook al weten we dat het niet goed is.

Vandaar onze bede: ‘Stem van ons geweten, goede God, we zien het in: het kan ons soms zo aan moed en doorzettingsvermogen ontbreken om aan onszelf te werken. Wat zijn wij toch op Uw erbarmen en ontferming aangewezen!’

Lied om vergeving en bemoediging *Psalm 25: Houd mij in leven*

Gvl Psalm 25 III, blz 46; Rb no. 103, blz. 109

Gebed

God, U die was, die is, en die komt, U bent de grond onder onze voeten, de hand die ons wenkt naar morgen. Wat goed dat wij vooruit kunnen zien; dat we rekening kunnen houden met wat van levensbelang is. Wij bidden U aan het begin van de Advent dat we bezig durven zijn met ons af te vragen wat Kerstmis nu al, in deze adventsweken van ons vraagt.

Geef dat we de moed hebben om concreet aan te pakken wat we daarbij als opdracht ontdekken!

Dat vragen wij, God, in de naam van Hem die wij verwachten, Jezus Christus, onze Heer. Amen.

Dienst van de lezingen

Eerste lezing

(‘Woord vooraf’ uit: Bed & Breakfast, een uitgave van de ANWB)

Wie in Nederland tegenwoordig op stap gaat en onderweg een charmant en persoonlijk overnachtingsadres zoekt, heeft volop keuze. Of u nu wilt logeren bij de boeren, overnachten in een eenvoudige woning of op zoek bent naar een monumentaal onderkomen, er is altijd wel een passend adres in de buurt. Om u comfortabel op weg te helpen naar een gastheer of -vrouw heeft de ANWB deze gids voor u samengesteld. U vindt ruim 1600 adressen die u kunt selecteren op prijs, voorzieningen, ligging, fiets- en wandelmogelijkheden en nog veel meer. Zodat u verzekerd bent van een goed bed en ... een lekker ontbijt natuurlijk. Ik wens u alvast een aangename nachtrust.

Lied *Scheur toch de wolken*

GvL no. 633, blz. 739; Tt no. 134, blz. 204

Tweede lezing *Jer 33,14-16*

Lied *Zij zullen de wereld bewonen*

GvL no. 572, blz. 636; LvdK gezang 31

Derde lezing *Lc 21,25-28; 34-36*

Lied *Ons hart verheft zich tot U Heer*

GvL no. 514, blz. 565; Rb no. 108, blz. 115

Verkondiging

Stilte

Intermezzo

Kinderen komen terug van de kinderwoorddienst

Het aansteken van de eerste kaars op de adventskrans

Geloofsbelijdenis

GvL no. 470, blz. 499; Rb no. 63, blz. 96

Vredeswens

Collecte

Dienst van de gebeden

Het opleggen van de wierook

Voorbede

God, wij willen U de intenties voorleggen zoals die momenteel leven hier in onze eigen gemeenschap ... (gevraagde intenties)

V: Laat ons bidden A: Heer onze God, wij bidden U verhoor ons.
(na elke bede)

God, regeren is vooruitzien. Wij bidden dat we ons gezond verstand gebruiken; we hebben het niet voor niets gekregen.

God, regeren is vooruitzien. Wij bidden voor mensen die een opvoedende taak hebben, dat zij hun pupillen leren alvast vooruit te denken en de nodige maatregelen te treffen, om hun opleiding met succes te voltooien.

God, regeren is vooruitzien. Wij houden ervan te voren al een goede invulling te geven aan de vakantietijd die komt. Wij bidden U dat we eenzelfde zorg aan de dag leggen als het gaat om de planning van ons geestelijk leven.

God, regeren is vooruitzien. Wij bidden U dat we er met elkaar serieus over kunnen praten wat Kerstmis voor ons zou moeten betekenen en dat we daar ook werkelijk iets concreets mee doen in deze voorbereidingstijd.

Goede God, al voordat wij onze beden formuleren, kent U onze vragen al. Wees ons nabij in onze behoefte. Amen.

Slotgedachte

Misschien moeten we het maar gewoon aan onszelf vragen, nu aan het einde van deze viering: zijn er intussen bij ons bepaalde plannen gerijpt, dingen waarvan we zeggen: dát zou ik, dát zouden we, eens moeten aanpakken? Zo ja, dan kunnen we ze alvast in de symbolische betekenis van het woord op het prikbord bevestigen om ze niet te vergeten zodat we ze op tijd kunnen uitvoeren. Het is immers al gauw Kerstmis en regeren is vooruitzien.

Mededelingen

Wegzending

Gaan we dan uiteen onder Gods zegen en maken we er nu al iets goeds van, in de naam van de Vader, de Zoon en de heilige Geest. Amen.

Slotlied *Ik zal niet rusten*

GvL no. 474, blz. 506

Handreiking voor de verkondiging

Het is een beetje een deftig woord, maar ik vermoed dat het bij ieder bekend zal zijn, het woord 'voorzéggen'. Zo wordt bij de weerberichten van vandaag al voorzégd wat het morgen voor weer zal zijn. En als we informeren naar een huis dat te koop staat, voorzégd de makelaar dat de aankoop ons niet zal teleurstellen. En dan die jongen en dat meisje ... tot over hun oren verliefd voorzéggen ze elkaar de mooiste dingen.

Zoals mensen gebeurtenissen kunnen voorzéggen, zo kunnen dingen dat ook. Zo heeft het evangelie het over een vijgenboom. Als daar de takken van gaan uitbotten, dan voorzégd dat de komst van de zomer.

Het moge duidelijk zijn, voorzéggingen horen bij het leven. Ze zorgen voor perspectief, laten al wat horen over de toekomst, maken nieuwsgierig, kortom, brengen leven in de brouwerij.

En zo kunnen er dan uit die voorzéggingen ook weer beloftes voortvloeien. Als de weervrouw zegt dat het morgen regenachtig zal zijn, dan hoor ik moeder al aan haar dochtertje beloven dat morgen de regenjas klaar zal zijn waar zij nog een nieuwe rits in zou zetten. En de makelaar van daarnet, met zijn mooiste voorzéggingen ten aanzien van de nieuwe woning, belooft de kopers snel werk te maken van het koopcontract. En toen het verliefde stelletje na alle prachtige wederzijdse voorzéggingen weer op aarde was teruggekeerd, belooft de jongen meteen te gaan sparen voor wat hij zijn meisje had toegezegd.

Zo zie je: voorzéggingen worden vaak gevolgd door beloftes. Denk ook aan die tweede lezing uit Jeremia waar de Heer zegt dat Hij de voorzégging aan Juda en aan Israël gaat nakomen door ervoor te zorgen dat er een wettige nakomeling van David als koning aangesteld gaat worden die eerlijk en rechtvaardig het land zal besturen.

Voorzéggingen worden gevolgd door beloftes. En beloftes? Die vragen dat je ze nakomt! En daar hoort bij dat je tevoren bedenkt hoe je het een en ander gaat doen. Regeren is vooruitzien, zeggen we. De twee vriendinnen die op het idee kwamen om samen een fietstocht door Nederland te gaan maken, hadden intussen al een boekje van de ANWB met adressen voor Bed&Breakfast aangeschaft en direct nadat ze voorin gelezen hadden: 'U vindt hier ruim 1600 adressen die u kunt selecteren op prijs, voorziening-en, ligging, fiets- en wandelmogelijkheden en nog veel meer', werkten ze direct dat hele gidsje door om te kijken wat er voor mogelijkheden waren als ze er straks op uit zouden trekken. Regeren is vooruit zien, ja toch!

Tevoren bezien wat er moet en daar dan al de nodige maatregelen voor treffen.

Iets dat daarbij goede diensten kan bewijzen en dat helpt om allerlei dingen niet te vergeten die je in verband met je geplande onderneming te binnen schieten en die je nog moet regelen, is een prikbord.

Je prikt er de dingen op vast die je beslist niet wil vergeten.

Er is ook een symbolisch prikbord denkbaar. Dat ziet een ander niet en dat hoeft hij ook niet te zien. Maar jij noteert daar op wat je graag aan jezelf zou willen veranderen. Zo'n symbolisch prikbord komt misschien goed van pas nu het Kerstmis gaat worden.

Kerstmis, daar gaan we naar op weg. De voorzegging heeft geklonken: Gods Zoon, Jezus Christus, gaat geboren worden; ook in uw leefwereld wil Hij binnentreden en tot leven komen! Zo'n voorzegging roept van onze kant de belofte wakker om zo bewust mogelijk naar Kerstmis op weg te gaan. En in het kader van die belofte gaan we vanaf nu bepaalde dingen ondernemen. Wat dat is, dat moet ieder voor zichzelf uitmaken. Maar dát iedereen dat doet, is belangrijk. En om van de werkzaamheden die je in dit verband te binnen schieten, er geen een te vergeten, zou zo'n prikbord wellicht een uitkomst zijn. Prik er in de symbolische betekenis van het woord alvast maar wat boodschappen op. Om er één te noemen: bijvoorbeeld, dat je volgende week ook weer hier zult zijn. Ja, ik noem maar wat. Vul andere dingen zelf maar in. Maar doe het wel, want regeren is vooruit zien.